Poštnina plačana v gotovini.

Štev. 28. V Ljubljani, dne 13. julija 1922. IV. leto.

NAŠ GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih nameščencev in upokojence :: za Slovenijo v Ljubljani.

Cena posamezne štev. 1 Din

„NAS GLAS" izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . Din. 40·–
Polletna naročnina . . . . „ 20·–
Cetrtletna naročnina . . . . „ 10·–
Za inozemstvo je dodati poštnino.
Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta štev. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Kaj je novega pri O. Z.

(Nadaljevanje).

1. Za ožji stik in skupno delovanje.

Ker stiki naše O. Z. z ostalimi pokrajinskimi savezi, osobito pa z glavnim Savezom v Beogradu niso tako strnjeni in živahni, da bi mogli s potrebno nujnostjo uspešno pričeti z izvedbo našega delovnega programa (glej št. 27. »N. Gl.«), je O. Z. 7. t. m. pod št. 194 poslala

Glavnemu Savezu v Beogradu

sledeči dopis:

»**Veza naš broj 180. od 23. junija, broj 184 od 24. junija, br. 189 od 3. julija in depeša od 27. junija t. l.**«

Predvsem Vas prosimo, da nam nemudoma označite stališče, ki ga zavzemate na zgorajšnje naše dopise.

Z začudenjem moramo naglašati, da dopisovanje med Vami in pokrajinskimi savezi ni takšno, kakršno bi spričo sedanjih nujnih zadev moralo biti.

Podpisana zveza sploh nima nobenih dokazil, ako Glavni Savez pravno res obstoji. Naloga Glavnega Saveza bi bila, da prouči ves materijal k načrtu zakona o civilnih drž. nameščencih v detajlu, da skliče že ponovno zahtevano anketo vseh pokrajinskih delegatov in na ta način končno redigirani elaborat predloži zakonodajnemu odboru.

Smo organizirani in zopet nismo, ker vleče vsaka pokrajina na svojo stran, centrala pa sploh ne odgovarja, tako da danes pravzaprav ne vemo, pri čem smo.

Vršiti bi se morala v kratkem tudi skupščina Glavnega Saveza, pa še doslej nimamo nobenih direktiv.

Spričo preteče kabinetne krize, ki ogroža vsako pozitivno parlamentarno delo, nas navdaja opravičena bojazen, da parlament v letošnjem zasedanju sploh ne bo prišel do razprave o pragmatiki.

Zato Vas prosimo, da s svoje strani na merodajnih mestih v smislu naše spomenice z dne 23. 6. t. l. št. 180 takoj učinite potrebno predstavko.

Maksimiranje porodičnih dodataka za nižje uslužbence je še vedno pekoča rana in vprašanje, ki povzroča neverjetne kritike in pretnje. Nižji uslužbenci so izjavili, da je njihove potrpežljivosti konec in da bodo v doglednem času pričeli z represalijami. Predsedstvo stori sicer svojo dolžnost ter vpliva pomirjevalno, vendar pa je težko upati, da bi se mogel v njih vrstah vzdržati red še dolgo časa.

Prosimo Vas torej p o n o v n o, da se

1. z vso energijo in s pomočjo vseh legalnih sredstev zavzamete za takojšnje uzakonjenje službene pragmatike v smislu našega predloga z dne 23. 6. t. l. št. 180 in

2. da skušate izposlovati ukinjenje maksimiranja rodbinskih doklad za nižje uslužbence.

Na vsak način Vas prosimo, da nas p r e j k o m o g o č e obvestite o korakih, ki ste jih v stvari podvzeli, ker smatramo nezadovoljstvo, ki vlada med vsemi sloji tukajšnjih državnih nameščencev baš radi tega, ker Glavni Savez baje ne posluje tako, kakor bi moral, za upravičeno.

Oprostite nam, da zveni naš izraz nekam trdo, narekuje pa ga pritisk vseh slovenskih strokovnih organizacij in pa odgovornost, ki jo nosi Osrednja Zveza za svoje delo.

(Sledé formalnosti.)«

Prepis tega dopisa smo poslali istodobno in s primerno urgenco tudi savezom v Zagrebu, Sarajevu in Splitu. Tudi od teh O. Z. kljub nujnosti tekočih zadev na svoje intimacije in dopise doslej še ni prejela nobenega odgovora.

2. Zapisnik

4. seje širšega odbora z dne 21. junija 1922 v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Predsednik L i l l e g otvori sejo ter ugotovi sklepčnost ob 20. uri.

Na dnevnem redu je zopet nadaljevanje razprave o izpreminjevalnih predlogih k načrtu novega zakona o civilnih drž. nameščencih. Z besedilom, kakor ga predlaga referent

Dr. Fr. Z. (Ljubljana.)

Kako je bilo dalje.

Kakor jetnik sem se zdel ves tisti čas, ko sem služil v Radovljici! Nesimpatično mi je bilo ondi tudi to, da se je v tem mestecu tako grozno nemškutarilo. Kar se je prištevalo v Radovljici k boljšim slojem, menda sploh ni govorilo drugače kot nemški. Bil sem tujec med tujci, nisem se mogel udomačiti. Kolikor sem imel prijetnih ur za časa svojega službovanja v Radovljici, jih nisem preživel tu, ampak v Lescah, kamor sem se bil naposled popolnoma preselil. Tam v bližini preprostih kmetov sem se bolje počutil, vse lagije razvedril kot v Radovljici, kjer sem bil prisiljen še sam govoriti skoro izključno nemško.

Na srečo je bila tisto leto izredno lepa zima. Bilo je ves čas jasno in solnčno! Vse zimske mesece sem hodil lahko preko travnikov iz Lesec v Radovljico in nazaj. To je bilo leta 1893/94. Tisti dan pred Božičem sem trgal blizu Lesec encijan ali sv. Jurija rožice, kakor jim pravimo pri nas v Ribnici, ker se pokažejo navadno menda šele okoli sv. Jurija. Tako lepa in topla je bila tisto leto zima! Snega doli v nižavi sploh nismo videli. Proti Ljubljani se je začenjal v Podnartu, proti Trbižu v Dovjem.

No, ne bi govoril resnice, ako bi trdil, da ni bilo v Lescah včasih prav prijetno. Zlasti tako včasih v zimskih večerih, ko smo sedeli zvečer blizu gorke peči in se je Wuchrerevi mami hipoma zazdelo, da je na nekaj pozabila. Vzela je košarico in šla ž njo v shrambo, čez nekaj časa pa se vrnila ž njo in jo postavila pred nas polno orehov in najlepših jabolk. Tam v druščini veselih Wuchrerjevih deklet in nekaterih železniških uradnikov je dobilo včasi pozabljenja in utehe moje razbolelo srce.

O, da, v Radovljici bi bilo lahko jako lepo, v tisti nebeški okolici, ki je nekdaj navduševala našega Prešerna, katerega ena sestra je tisti čas še živela, ko sem bil jaz tam. Ustavila se je včasih tudi pri Wuchrerevih in kadar ga je imela že malo v glavi, se je primerilo, da je udarila s pestjo ob mizo in vzkliknila: »Pri moj' duš', al mi smo Prešernovi!«

Ob pogledu na Bled, to »podobo raja« in na ponosno triglavsko pogorje, ki sem ga včasih v Kamniku z Milega vrha občudoval in si često tako želel, da bi mu bil bližje, bi se bil v normalnih razmerah počutil nedvomno dobro. Toda če si službeno navezan na ljudi, ki nimajo srca in ti gledajo samo, kako bi ti zagrenili vsako uro, postaneš polagoma top za vse naravne krasote in samo ena misel te navdaja: »Vstran, vstran!«

V takih razmerah mi v istini ni bilo več strpeti. Moji živci so bili zopet ugonobljeni in začel sem se resno bati, da bi se pri kakem takem nastopu s šefom ne izpozabil ter prekoračil meje dopustnosti. Hotel sem na vsak način iz Radovljice. Pa se odpravim nekega dne v Ljubljano! Obiskal sem razne vladne gospode.

Tudi pri dvornem svetniku Schemerlu, namestniku dežel. predsednika, sem se zglasil in mu mimogrede povedal, da bi rad premenil svoje službeno mesto. Nič nisem izdal, zakaj želim to. Toda on se je nasmehnil in pripomnil: »Stopite k deželnemu predsedniku in mu povejte vse po pravici. Nič ženirati se!«

Šel sem k Heinu, a nisem storil po njegovem nasvetu. Omenil sem samo, da bi bilo v interesu moje službene izobrazbe, ako bi služboval zopet enkrat pri drugi instanci ter ga prosil, da bi me pridelil deželni vladi, ako mogoče. Hein je bil zelo prijazen z menoj. Poudarjal je, da uvideva, zakaj si uradniki žele z dežele v mesto — ker nimajo na deželi pač nobene duševne izpodbude ... da bo vpošteval mojo prošnjo, če se bo dalo kaj storiti, da pa za enkrat ne more obljubiti nič pozitivnega. Skratka: govoril je prav lepo, ali imel sem občutek, da se moja želja ne uresniči tako kmalu. Zapustil sem precej potrt vladno poslopje.

nadkomisar Matjašič, se sprejmejo sledeči člani: 141, 143, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 162, 163, 164, 168, nov člen 168 a, 169, 170, 171, 172, 174, 176, 183, 184, 185, 186, 187, 189, 190, 192, 196, 201, nov člen 202 a, 203, 206, nov člen 206 a, 209, nov člen 213 a, 216, 217, 219, nov člen 219 a, nov člen 219 b, 221, 223, 224. Člen 182 se sprejme z izpreminjevalnim besedilom odsekovim in po predlogu delegata Počkarja, člena 188 in 214 se sprejmeta, kakor predlaga delegat dr. Spiller. Člen 215 se sprejme z izpremembo po predlogu delegata Schildenfelda. Člen 220 se sprejme po izpreminjevalnem predlogu delegata dr. Spillerja. Dnevni red se nadaljuje 23. junija 1922 v istem lokalu.

Predsednik zaključi sejo ob pol 23. uri.

3. Zapisnik.

5. seje širšega odbora z dne 23. junija 1922 v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Predsednik Lilleg otvori sejo ob 20. uri, ugotovi sklepčnost ter poroča, da so se sklepi 2. seje širšega odbora z dne 17. junija 1922 v polnem obsegu izvršili.

Tajnik Bekš prečita dopis, ki ga je Osrednja zveza poslala 21. junija t. l. pod št. 184 Savezu javnih nameštenika v Zagreb in ki obsega nekak program O. Z. za tekoče poslovno leto.

Nato pojasni predsednik v kratkih izvajanjih svrho in namen tega programa, ki ga mora O. Z. izvesti. Prečita se brzojavka Saveza državnih nameštenika za Dalmacijo iz Splita, s katerim ta savez zahteva, naj O. Z. pri Glavnem Savezu v Beogradu vse neodložno ukrene, da se anketa radi izpreminjevalnih predlogov čimpreje skliče. Glavni Savez naj prevzame dolžnost, da povabi k anketi delegate vseh pokrajinskih zvez.

Predsednik Lilleg poudarja, da bomo obdržali vse svoje zahteve, predvsem one, da se službena pragmatika uzakoni še tekom letošnjega parlamentarnega zasedanja v strogi evidenci. Po preteku nekj dni bomo zahtevali na svoje predstavke od kompetentnih mest določne odgovore in obenem izjavili, da bomo morali sicer prositi za avdijenco pri Njegovem Veličanstvu kralju, ako bi naš klic pri vladnih činiteljih ne našel potrebnega odziva. Tudi pokrajinski namestnik bo o naših korakih podrobno informiran ter bo predsednik Lilleg v to svrho že prihodnje dni prosil za sprejem. Glasovanje o čl. 230 službene pragmatike se odgodi do konca seje, ker je člen treba vsestransko analizirati in preštudirati.

K čl. 233 prosi delegat Držaj, naj se po odseku predlagana izpremememba glede dobe v dobro provizornim nastavljencem še bolj razširi in naj se vstavi na mesto enoletne plače, plača za poldrugo leto.

Sklene se, naj velja Držajeva prošnja kot direktiva za našega delegata, ki se udeleži ankete radi skorajšnjega uzakonjenja tega načrta.

Po predlogu, kakor ga je redigiral pragmatični odsek, se sprejmejo nato členi 234, 236, 240 in 242.

K čl. 245 prosi deleg. Svetek v imenu društva vpokojenih javnih nameščencev, naj se spremnemu pismu k izpreminjevalnim predlogom doda še resolucija, v kateri naj zahtevamo, da se v tem členu predvideni novi zakon o pokojninah uzakoni najkasneje tekom 4 mesecev po sprejetju službene pragmatike. Istotako naj se na predlog tajnika Bekša zahteva 100 oziroma 150 % povišek pokojnin na osnovi pokojninskega zakona za Hrvatsko in Slavonijo.

Člen 245 je sprejet z besedilom pragmatičnega odseka. Člen 117 se sprejme po predlogu delegata dr. Spillerja oziroma Počkarja.

Končno preide razprava na izpremembo člena 230. Radi preglednosti predlaga tajnik Bekš, naj se ta dolgovezni člen razdeli v štiri dele. Ker prečitano besedilo, kakor ga predlaga pragmatični odsek, odgovarja zahtevam skoraj vseh strokovnih organizacij, se sklene, da nadkomisar Matjašič, predsednik Lilleg in tajnik Bekš ta člen samo še prestilizirajo ter ga razdele v člene 230, 230 a, 230 b in 230 c. Opozoriti bo merodajne faktorje tudi še na potrebo naknadnega kredita, ki naj se vnese z ozirom na večje izdatke, nastale po službeni pragmatiki, v finančni zakon za leto 1922/23.

Razprava je bila v specijalnem delu nato završena.

Predsednik Lilleg se zahvali v imenu vseh delegatov pragmatičnemu odseku, posebno pa delegatu nadkomisarju Matjašiču za njegovo marljivo delovanje. Tudi posameznim strokovnim organizacijam, ki so se odzvale pozivu O. Z. z obsežnim materijalom, gre vse priznanje, ker so s tem dokumentirale svoj interes za stvar. Ako bo O. Z. s temi protipredlogi dosegla vsaj bistveno izpremembo službene pragmatike, o čemur v ostalem nimamo razloga dvomiti, smo že mnogo dosegli.

Predsednik Lilleg apelira na vse navzoče delegate, naj predsedstvu zaupajo in se nanj obračajo na sejah širšega odbora. Predsedstvo je sklenilo, da bo uvaževalo vsak predlog, pa naj se stavi od te ali druge strani, lojalno in na parlamentaren način.

H koncu seje se oglasita k besedi zastopnika nižjih uslužbencev Držaj in Zorko, ki z zadoščenjem priznavata, da obsega danes prečitani delovni program O. Z. vse, kar moremo za zdaj najnujneje zahtevati. Z veseljem izjavita in obljubita, da bodo nižji uslužbenci predsedniku Lillegu svoje težnje zaupali z vso odkritostjo in brez vsakega separatističnega nagnjenja, ker pričakujejo, da bo predsednik Lilleg kot mož na svojem mestu vse njih zahteve tudi z njemu lastno energijo zastopal.

Predsednik Lilleg se obema govornikoma zahvali za podano izjavo ter zaključi sejo ob 25. uri.

(Dalje prihodnjič.)

P. V. (Ljubljana):

Esperanto — poslovanje.

»Slov. Narod« je pred kratkim priobčil obsežnejši članek, v katerem poroča, kako se razni učenjaki trudijo že od početka 17. stoletja, da bi sestavili umetni svetovni jezik — esperanto, s pomočjo katerega bi se lahko narodi vsega sveta med seboj pismeno ali ustmeno sporazumeli.

Tudi svetovni jezik je izum, ki se mu večina ljudi roga, kot so se svoj čas rogali lokomotivi, brezžičnemu brzojavu, Röntgenovim žarkom, radiju, zeppelinom, aeroplanom, avtomobilom itd., pravi dotični članek. Esperanto baje ni težak. V par urah se ga nauči človek, ako dobro obvlada dva do tri svetovne jezike. Nesreča je le ta, da jih malokdo zna.

Tudi jaz že delj časa razmišljam o esperantu, a ne v tej obliki, kot je zgoraj mišljena, ampak kako ustvariti v naši lepi Jugoslaviji »poslovalni esperanto«.

Sodna uprava že ima tak poslovalni esperanto v »organizacijskem redu« vsaj pri nas v Sloveniji, pogrešam ga pa pri ostalih upravnih oblastvih.

Sleherni dan gre nebroj raznih spisov preko mojih rok. Z veliko vnemo zasledujem vse, kar je za poslovanje važnega, a opažam na žalost, da niti dva urada ne poslujeta enako, kaj šele posamnik.

Kakor znano, mora biti vsak spis, ko dospe v urad, prezentiran, t. j. opremljen s štampiljo, iz katere je razviden naslov urada, kdaj je vloga došla k uradu, kaj je vlogi pridejano in katero številko je spis dobil pri prezentaciji. Čisto gotovo ima svojo dobro stran, če te štampilije po obliki niso vse jednake kot nekdanji vinarji, ampak da je tega urada nekoliko večja, onega zopet nekoliko manjša, barva tega urada modra, drugega zopet rdeča itd. Mislim pa, da bi bilo zelo umestno, če bi se naslovi raznih političnih oblasti I. ali II. inštance jednako glasili, če bi bil vsaj gotovi del te štampilje povsod enako razdeljen. Vsak se lahko prepriča na lastne oči, kako različni so nazori v tem pogledu, dasi ni za to najmanjšega razloga. Ako pogledamo voz, narejen pri nas ali v najizhodnejšem delu naše države, ali niso povsod na istem delu kolesa, četudi se sicer konstrukcije gornjega dela razlikujejo?

Uničevanje kolkov — tu vlada prava anarhija! Ta urad jih uničuje z navadnim prekrižanjem, drugi jih obliterira tako, da se pozna žig le na kolku, tretji zopet tako, da je polovica žiga na kolku, polovica pa na papirju, kjer je prilepljen, itd. V Srbiji

---

Prav tisti čas se je bavil deželni odbor z mislijo, da bi ustanovil še eno mesto deželnega tajnika. To mesto je bilo namenjeno mojemu sošolcu in takratnemu okrajnemu komisarju Riharju. Toda Rihar si je pomišljal, prestopiti v deželno službo. Ko sem se pri tej priliki sešel ž njim, mi je zaupal, da ga namerava Hein napraviti za vladnega tajnika in da spričo tega ne misli zapustiti državne službe. Svetoval mi je, da naj se potrudim jaz za novo mesto pri deželnem odboru.

Te misli sem se oprijel kot rešilne bilke in nisem popustil več od nje. Preveč mi je bilo zagrenjeno službovanje v Radovljici. Sicer pa sem že davno hrepenel po tem, da bi mogel vse svoje delavne moči posvetiti v istini svojemu narodu. Seveda predstavljal sem si marsikaj drugače kot je v resnici bilo! — Ko sem glavarju K-u naznanil, kaj nameravam, mu ni bilo to nič kaj prav. Začel mi je odgovarjati in me opozarjal na to in ono. Ko pa je videl, da je moj sklep trden, ga je začelo menda skrbeti, da bi Hein ne doznal vzrokov, ki so me dovedli do tega sklepa. Vprašal me je naravnost, če pojdem prej še k vladi, da povem tam, kaj nameravam. Ko sem omenil, da se to spodobi, je pripomnil: »No, zaradi tega vam ni treba hoditi še enkrat v Ljubljano! Jaz odidem itak čez par dni na Dunaj. Pri tej priliki se ustavim pri deželnem predsedniku in mu poročam tudi o vaši stvari.«

Jaz sem dobro vedel, da ga nekaj tišči, a ker nisem tudi svojemu najhujšemu nasprotniku delal rad neprilik, sem pristal na njegov predlog in sem šel k Heinu šele potem, ko je bilo moje imenovanje za deželnega tajnika že izvršeno. Hein me je sprejel preprijazno, a ob koncu najinega pogovora je pripomnil: »...Toda tega vam ne morem odpustiti, da mi o vsem tem niste prej nič povedali. Če bi mi bili, bi bržčas ne bilo prišlo do takega zaključka. Sicer pa samo želim, da bi tega svojega koraka nikdar ne obžalovali!« — Njegove besede so bile iskrene, to sem čutil. Lahko bi bil še omenil, da je glavar K. kriv, ako ni nič zvedel o moji nameri, a mislil sem si: To ne bi na stvari nič izpremenilo, zato je bolje, da molčiš! — —

In kako je bilo poslej — v deželni službi? To bodi poglavje samo zase! Morda ga napišem kdaj, morda tudi ne.

Eno vsekakor lahko z mirno vestjo trdim: najbridkejših ur nisem doživljel v državni, temveč v deželni službi! — — —

(Konec.)

o izumili takozvane »zumbe«, tudi nekaj zelo nepraktičnega. S temi zumbami se tolek preluknjuje. Ali ni to za revizorja nekaj duhomornega, ko mora vse te načine uničevanja študirati. In končno, čemu bi tudi v tem pogledu ne vladala enotnost!

Naši vložni zapisniki so tako različni, da bi se izplačalo prirediti ž njimi razstavo. Eden je mnenja, da se da v treh rubrikah popisati vse, druga zavzema zopet stališče, da je treba najmanj 10 rubrik, tretji ima rad zopet kake druge »furtelce« in vse to samo radi tega, ker dva nista enako spretna, ker dva nočeta biti enako »učena«. Smešno!

Drugi pripomočki so tudi tako raznoliki, da je človek četudi strokovnjak, novinec, čim prestopi prag sedanjega urada.

Ta neenotnost se goji zlasti pri političnih in avtonomnih oblastvih; menda je tudi pri njih nastala. Čudim se da se do danes še ni nikdo resno bavil s tem vprašanjem. Vsakemu se zdi tak »esperanto« smešen, če se bo pa kdaj komu posrečil, bo sigurno žel ono slavo, kot jo danes žanje Stephenson, Ressel, Gnitl, Reis, Röntgen i. dr.

Ureditev enotnega poslovanja je poleg drugih važnih vprašanj velikega pomena. Radi tega je nujno potrebno, da se strokovnjaki resno oprimejo dela in da končno izvedejo to akcijo do popolnosti. Stvar je nujno potrebna in za ureditev poslovanja neprecenljive vrednosti. Sestavi naj se poslovnik, s pomočjo katerega se bo poslovanje v dveh urah preobrazilo. Jezikovnih težkoč vsaj v Jugoslaviji ne bo.

A. C. (Maribor):

Uvrstitev v stanže.

V 66. številki »Uradnega Lista« je objavljen »Pravilnik o prevedbi računskih uradnikov in uslužbencev v resort ministrstva za finance«. Člen 3. pravilnika določa: Prevedeni računovodni in računokontrolni uradniki se uvrščajo v stalež finančnih računskih uradnikov ... Pri uvrstitvi v ta stalež služi za merilo plačilni razred in plačilna stopnja, v katerih je dotični uradnik ob prevedbi. Člen 4. določa: Ako je v enem plačilnem razredu in eni plačilni stopnji več uradnikov, bodisi že službujočih, bodisi prevedenih, velja za določitev ranga teh uradnikov dan imenovanja; ako je dan imenovanja isti, se določi rang po veljavni službeni pragmatiki.

Računski uradniki iz različnih stanežev se prevedejo torej v en sam stalež in sicer v stalež finančnih uradnikov. Po členu 3. pravilnika služi za merilo pri uvrstitvi v ta stalež plačilni razred in plačilna stopnja, v kateri je dotični uradnik ob prevedbi. torej so nekako merodajna službena leta pri uradnikih istega plačilnega razreda in ne samo datum imenovanja v dotični plačilni razred. Ta datum pride v poštev še le, ako je več uradnikov v istem plačilnem razredu in v isti plačilni stopnji.

Poglejmo malo nazaj! Po prevratu so se združili tudi davčni uradniki iz več stanežev (štajerski, kranjski, koroški, primorski) v en stalež (Slovenija). Pri teh pa je bil merodajen za uvrstitev v skupni stalež edino datum imenovanja v dotični plačilni razred; na plačilno stopnjo se ni oziralo in vsled tega se je zgodilo, da je bilo zapostavljeno večje število davčnih uradnikov, ki so bili v višjih plačilnih stopnjah dotičnega plačilnega razreda, za one, ki so bili v nižjih plačilnih stopnjah. In tako so tudi še danes zapostavljeni za 20 do 30 mest uradniki, ki imajo že plačo VIII. plačilnega razreda, za one, ki še niso dosegli niti najvišje plačilne stopnje IX. plačilnega razreda. In to ne morda radi slabše kvalifikacije, ampak samo radi tega, ker se je pri uvrstitvi oziralo samo na dan imenovanja in ne tudi na plačilne stopnje. O tem sem pisal že lansko leto v »Naš Glas« in pred par meseci sem čital o tem tudi v kočevskem »Radikalu«. Ni mi pa znano, ali je društvo davčnih uradnikov o tem kaj ukrenilo.[1])

Res je, da je izdalo obstoječi stalež davčnih uradnikov Društvo davčnih uradnikov in da ni bil oficijelno razglašen kot pravi stalež ter tudi ni bil še dan uradno na vpogled davčnim uradnikov v smislu § 39. službene pragmatike. Prizadetim uradnikom torej ni bila dana še možnost, da bi skušali prositi za odpravo te krivice. Ker se pa delegacija ministrstva financ pri predlogih za imenovanje drži tega stanža, bi bilo vsaj umestno, ako bi se obe obstoječi društvi davčnih uradnikov zavzeli za zapostavljene uradnike ter naprosili delegacijo, naj uvrsti tudi davčne uradnike v skupen stalež po onem merilu, ki ga je finančno ministrstvo našlo kot primernega za uvrstitev računskih uradnikov.

Naprošam obe društvi, da storita ta korak ker gre za večje število uradnikov. Ako bi pa društvi bili mnenja, da to ni njih naloga, prosim, da bi to v »Našem Glasu« objavili, da lahko prizadeti sami vložijo predmetne prošnje.

[1]) Do zdaj še ne! Bo pa njegova prva prihodnja akcija, ki se bo izvedla. Ker je eno društvo sklenilo likvidacijo, bo enoten nastop tem lažji. (Informacija uredn'kova od strani tajnika davč. uradnikov.)

Janko Benedičič, (Ljubljana):

Razsul zbora varnostnih organov.

— — — oženjeni stražniki so prišli v obupen in sramoten položaj, da morajo v svojih prostih urah hoditi po hišah drva žagat in na kmete delat, sicer bi ne mogli preživiti svojih rodbin. Vsekakor opasno znamenje za javno varnost, za državo pa — — —. Jugoslavija od. 27. p. m. št. 146).

Resnično, a obžalovanja vredno! Zato me kot člana predsedstva naše strogo stanovske organizacije veže sveta dolžnost, da tem potom javnost obširneje obvestim, da varnostna služba v Sloveniji vsled neprestanega izstopanja iz varnostne službe po straži in detektivih že precej občutno in resno trpi, vsled česar postaja vsak dan večja nevarnost, da nam v kratkem času zaščita javne varnosti odpove. Zasebnemu kakor tudi državnemu imetju preti vsled tega velika nevarnost pred raznimi elementi, ki bodo to ugodno priliko uporabili v svoj prid. Policijska kronika nam dnevno izpričuje, da nam takih malopridnežev v današnjih časih ne primanjkuje.

Ta varnostni zbor, »elita tihih junakov«, je ob preobratu z navdušenjem pozdravil naše ujedinjenje, kajti priborili smo si s tem zlato svobodo materinega jezika, katerega uporaba nam je bila poprej zabranjena.

Toda gorak občutek zlate svobode se nam čimdalje bolj hladi, ker vidimo, da sta naša težka služba in naš trud tako mačehovsko nagrajena. Višek zapostavljanja smo skupno z drugimi drž. nameščenci neurad. kategorij doživeli z brzojavno famozno naredbo z dne 7. in 27. IV. 1922. To je namreč naredba o maksimiranju draginjskih doklad za nižje uslužbence!

Ta nesocijalna in nepravična naredba je v današnji gorostasni draginji in ob piclih prejemkih nepricakovano zadela le one »male« državne nameščence, oblagodarjene z mnogoštevilno kopico nepreskrbljenih otrok, ki se ganiti ali protestirati ne morejo in tudi ne upajo, ker jim stoji vedno pred očmi že zdaj sestradana — nedolžna deca. Ta vladni čin neopravičeno loči našo deco od dece »višjega«. Ali hočejo vladajoči na ta način cvet našega naroda direktno pogubiti in obsoditi v smrt z — lakoto? Naglašamo, da je tudi naša deca zmožna ravno takšnega življenja kot deca večkratnega milijonarja ali pa ministrova! Zgodovina nam pove, da je bila večina naših slavnih sinov ravno iz vrst — revnih slojev.

Če pomislimo, da naša kategorija (policija) sestoji iz 95% članov neuradniških kategorij, je razvidno, da je ta varnostni zbor zelo občutno prizadet z maksimiranjem drag. doklad. Kdor pozna ustroj naše službe, bo znal tudi oceniti, kako katastrofalno vpliva ta vnebovpijoča krivica na posameznega in njega družino, ko skoraj polovica varn. organov prejema po maksimiranju doklad po sto in več dinarjev na mesec mani plače kot v decembru 1921. Cene najpotrebnejših živil pa so zrasle za 70 in več odstotkov. Pod temi pogoji in pod takimi razmerami v državni službi se je pač težko pošteno preživljati. Ker pa nam naša težka služba ne nudi prilike, da bi zaradili kak priboljšek, zapuščajo naši tovariši kar trumoma varnostno službo, v katero so vstopili z najboljšimi in najpoštenejšimi nameni.

Tu tiči vzrok, da »javni sigurnosti« preti razsul in desorganizacija. Pa ne samo v Sloveniji, tudi drugod v naši državi ni nič boljše! Ni se čuditi, da nas naši bedni tovariši pogosto zapuščajo ter gredo v civilne službe, da s tem rešijo sebe in družino pretečega pogina.

Naši listi redno priobčujejo oklice: »Na pomoč gladni Rusiji!« in nabirajo se prispevki. A kmalu pridemo na vrsto tudi mi maksimiranci. V tem neznosnem položaju bomo v par mesecih poginili lakote, ker bo tudi zelene salate, naše redne hrane, kmalu konec. Srečen oni naš tovariš, ki se mu posreči, da dobi kako zasebno službo! Pa malo jih je!

Vsled teh nevzdržnih razmer prosimo javnost in apeliramo nanjo, posebno pa na one kroge, ki so z današnjimi odločilnimi faktorji v najbližjih stikih, naj s pomočjo ne odlašajo predolgo. Interes države je v nevarnosti. Za pošteno delo zahtevamo pošteno plačilo.

Upam, da ta resen klic po odpomoči ne ostane glas vpijočega v puščavi. V zadnjem trenotku naj državni krmilarji že vendar enkrat izprevidijo, da z našimi družinami stradamo in hiramo, živi pa v grob ne moremo.

Draginja in nižji uslužbenci.

Prejeli smo in priobčujemo: Gosp. dopisnik iz Ljubljane je v »Našem Glasu« št. 26 pod naslovom »Popravite krivico« gotovo povedal to, kar vsi nameščenci, posebno pa nižji, odobravamo.

Žalibog, da se krivcem, ki poznajo samo lastni »jaz in meni«, navadno posreči umakniti se polomu, katerega so s svojim brezvestnim delovanjem provzročili, v varno zavetje.

Lahko bi napisal cele knjige o tem, kako ljudje o gotovih državnikih govore in sodijo.

Prvi čas po preobratu sem take državnike celo zagovarjal in ščitil, ker sem bil skoraj prepričan, da je pri nas v Jugoslaviji vse v boljšem redu, kakor drugod in da se mahoma ne da vse to nadomestiti, kar je vojna v tolikih letih pokončala. Nisem pa tega mišljenja več danes, ker žalibog na lastni koži občutim, kako kruto se postopa z nami s tem, da se nam niti polovica tega ne da, kar potrebujemo za življenje.

Sramota je za vsakega delodajalca, ki ne plača svojemu delavcu toliko, da bi ta vsaj za silo izhajal. Vsako židovsko podjetje uvažuje težke razmere in plačuje svoje uslužbence tako, da morejo živeti. Sovraštvo gospodov pri zeleni mizi do nas gre celo tako daleč, da nam niti tega ne privoščijo, kar ne gre iz drž. blagajne; n. pr. kilometrina izvrš. organov! Vsak izvrš. organ, ki ne more kriti potnih primanjkljajev iz svojega, mora stradati in gledati, kako mu moči pešajo. In tisti nesrečni drag. razredi! Dokazano je, da so pri nas v V. drag. razredu živila razmeroma dražja kakor v ostalih okrajih in vendar tolika razlika pri dokladah!

I. R. (Laško.)

Od druge strani pa smo prejeli sledeči dopis: G. urednik! Z žalostjo vam moram poročati, da mi ni mogoče več lista plačevati, akoravno bi to iz srca rad storil. Kakor vam je znano, sem list zmeraj naprej plačeval, ali sedaj pa mi to ni več mogoče, ker je draginja tako narastla, da mi moja plača niti za najbolj potrebne stvari ne zadostuje. Podam vam čisto kratek račun o svojih mesečnih prejemkih in izdatkih. Sem sodni sluga v 2. plačilni stopnji, samec, ter imam mesečne plače 81 din., draginjskih skih doklad dnevno 14 din., to je mesečno 420 din., skupaj torej mesečno 501 din. Od tega plačam za hrano brez kruha dnevno 12 din. 50 p., to je mesečno 375 din., za stanovanje 30 din., za perilo (pranje) 30 din., za popravo perila, obleke, čevljev 30 din., za britje, milo ter druge malenkosti 30 din., za tobak mi ostane 6 din., skupaj izdatkov 501 din. Sedaj pa preračunite, odkod naj si nabavljam obleko, perilo in čevlje. Odkrito vam povem, da vam te vrstice pišem v obupnem stanju; če ne bode hitre pomoči, ne vem, kaj se bode zgodilo.

Oprostite, g. urednik, nerad vam te stvari razkladam, ampak ne morem si drugače pomagati. Sila kola lomi! Z odličnim spoštovanjem A. B. G. Radgona.

Umevamo popolnoma položaj nižjih uslužbencev. O. Z. je ž njimi solidarna in je podvzela vse korake, da se jim prizadeta krivica popravi.

Izpreminjevalni predlogi k načrtu novega zakona o civilnih državnih nameščencih.

(Dalje.)

Službeniku, koji bi u dosadašnjem mestu službovanja nakon izselenja iz stana još naplačivao kiriju, pošto stana nije mogao blagovremeno otkazati a ni izajmiti, valja isplatiti otštetu za plaćanu kiriju.

Otšteta se odmeruje sorazmerno gubitku, koji je imao službenik, no premašiti ne može sume dosadašnje tromesečne stanarine. No službenik dužan je, ako nema pravnih zapreka, da dade bezuslovno svoj stan na razpoloženje svome nadleštvu, da bi moglo njime raspolagati, inače gubi pravo na otštetu za plaćanu kiriju.«

K čl. 79.:

Dodati drugoj alineji:

»Kod večanja komisije I. stepena treba da bude svaki put nazočan kao član savetujućim glasom službenik iz kategorije i struke onog službenika, koji se tom prilikom ocenjiva.«

K čl. 88.:

Početak zadnje alineje neka glasi:

»Odredjenog dana za ocenjivanje službenik dužan je proti povratku putnih troškova lično predstati komisiji.«

K čl. 89:

Kao alineja 3. neka se doda:

»U koliko postoje u pojedinim strukama posebni propisi o tome gde i na koji način treba polagati izpite za stalnost, ostaju ovi propisi još i dalje u kreposti.«

K čl. 92:

Svršetak prve alineje neka glasi:

»....koja će je pismeno saopštiti žaliocu i njegovom starešini, preko nadleštva u kome su sa službom.«

K čl. 95.:

Na kraju dodati novu alineju (četvrtu):

»Kod prvog stupanja u državnu službu svaki nameštenik treba da položi zavjeru, da će savestno vršiti svoje dužnosti.«

K čl. 97.:

Drugoj alineji neka se doda:

»...ako izvršivanje tog posla nije na štetu ugleda službenika obzirom na njegov službeni položaj. K vršenju privatnih poslova službenik ne može da se prinudi.«

3. rečenica 3. alineje neka glasi:

»Pri ponovljenoj — **na zahtev pismeno izdatoj** — naredbi...«

K čl. 98.:

Član neka glasi:

»Državni službenik mora u svim stvarima, koje je saznao u izvršivanju službe ili u vezi sa svojim zvaničnim položajem a koje trebaju, da se sačuvaju kao tajne u interesu države ili stranaka ili inače iz službenih obzira, ili koje su mu bile označene kao poverljive, najstrože šutiti prema svakome, kojeg nije dužan zvanično izvestiti o takim stvarima.

Izuzetak od toga nastupi samo u toliko, u koliko službenik nije bio za stanovit primjer razrešen dužnosti da čuva zvaničnu tajnu.

Dužnost čuvanja zvanične tajne traje nepromenjeno dalje i u penziji te po razrešenju službenog odnošaja.

Činovnicima, koji su pozvati da učestvuju kod odlučivanja u stvarima stranaka, zabranjeno je izvan kancelarije davati svoje mišljenje po tekućom predmetu stranke ili o rezultatu kojim će da stvar po svojoj prilici svršl.«

K čl. 99.:

Iza reči »čuvati svoj ugled« dodati: »te ponašati se uvjek odgovarajuće zahtevima discipline.«

K čl. 101.:

Člen neka glasi:

»Službenik može — izuzetno vanredne hitne slučajeve — opštiti sa višim vlastima samo preko starešine nadleštva u kome služi.«

K čl. 102.:

Člen neka glasi:

»Službenik ne može pored svoje redovne službe imati nikakvu drugu sporednu, niti može službenik zauzimati i koji drugi položaj, ako bi bila ta služba ili taj položaj — protivan itd.«

K čl. 103.:

Crtati drugu alineju.

K čl. 104.:

Druga alineja neka se crta.

K čl. 105.:

V 2. odstavku reči: »akcijonarskim, -ih, -og« zamenjati z: »akcijonarskim ili u opće pridobitnim« »akcijonarskih ili pridobitnih« »akcijonarskog ili pridobitnog.«

K čl. 111.:

Na kraju ove alineje dodati:

»A rad, koji bi trajao više od 8 sati na dan, valja primjereno nagraditi.«

K čl. 115.:

Rok 5 dana neka se povisi na 15 dana.

K čl. 116.:

Člen neka glasi:

»Gde god se, po ovom zakonu, ima uredski utvrditi stanje zdravlja državnog službenika, učiniće to državni lekar.

U slučaju, da državni službenik zbog bolesti traži penziju, utvrdi će njegovo zdravstveno stanje komisija od dviju lekara, od kojih barem jedan mora biti državni lekar.

Zvanična ili komisijska pregledba vrši se na trošak države.«

K čl. 117.:

Član neka glasi:

Državni službenici imaju svake godine pravo na odmor.

Dužina odmora je:

Za službenike V. i VI. kategorije:

do 5 godina službe najmanje 15 dana, do 15 godina službe najmanje 20 dana, do 25 godina službe najmanje 25 dana, preko 25 godine službe najmanje 35 dana.

Za službenike I., II., III. i IV. kategorije: do 5 godina službe najmanje 20 dana, do 15 godina službe najmanje 30 dana, do 25 godina službe najmanje 35 dana, preko 25 godina službe najmanje 45 dana. Nastavne 2 alineje nepromenjene.

K čl. 118.:

Crtati reči »sa polovinom« i na kraju dodati:

»Ako bi se odmor i u drugoj godini ne mogao upotrebiti u potpunoj meri, valja službeniku doznačiti novčanu otštetu i to u visini redovitih prinadležnosti pripadajućih za vreme neupotrebljenog odmora.«

K čl. 120.:

Zadnja rečenica prve alineje neka glasi:

»U izuzetnom slučaju itd.... no u tom slučaju službeniku za to vreme pripadaju samo tri četvrtine njegovih prinadležnosti. No kad bi mu da je penzionisan pripadala viša penzija, onda doznačiti ćedu mu se prinadležnosti u visini penzije.«

Kao nov član:

Čl. 120 a):

»U javnim bolnicima i lečilištima imadu državni uslužbenci, penzioneri i njih porodični članovi pravo do 50 % popusta od svilu poslužnih troškova.«

K čl. 121.:

Prva alineja neka glasi: »Službenica, koja je na porodjaju, ima pravo na 6 nedeljno odsudstvo.«

K čl. 123.:

Crta neka se treća alineja.

Dalje neka se crta u 5. alineji tačka 20.

K čl. 124.:

Dodati na kraju:

»Ova dokumenta ili prepisi istih oslobodjuju se takse.« (Nadaljevanje sledi.)

Vestnik.

Opozorilo. Štev. 26. smo priložili položnice s prošnjo, naj cenj. g. naročniki ž njimi nemudoma obnove naročnino. Onim, ki so bili s kakim zneskom na naročnini do 30. junija 1922 v zamudi, smo dotično vsoto zabeležili poleg naslova in jih na to v listu opozorili. Prvih kakor drugih se je doslej le malo odzvalo naši prošnji. Prosimo torej ponovno, da se vsi nemudoma poslužijo položnic in nam nakažejo naročnino za III. četrtletje in pri nakazilu ne pozabijo na morebitne ostanke, ki jih razvidijo na št. 26. — Uprava.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali: 1. g. Berne Jakob, Metlika, 20 K, 2. g. Jelen Franc, Ljubljana, 10 K, 3. g. Simerl Josip, Šoštanj, 10 K, 4. g. Drevenšek Josip, Šoštanj, 10 K, 5. g. Vončina Dragotin, Ljubljana, 5 K, 6. g. Marinc Franjo, Kamnik, 5 K. Srčna hvala vsem! Uprava.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru

Nabavljalne zadruge javnih nameščencev v Kotoviu.

ki se bo vršil

v „Čitalnici“, dne 30. julija 1922. ob 10. uri.

Dnevni red:

1). Poročilo upravnega in nadzorstvenega odbora.
2). Pregled in odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1921/1922.
3). Volitev novih odbornikov.
4). Slučajnosti.

Ako občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil isti pol ure na to z istim dnevnim redom ob vsaki udeležbi.

Upravni odbor.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorni urednik Fran Govekar. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.